

בס"ד. ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח אדר, ה'תשכ"ד
(הנחה בלתי מוגה)

זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקודש עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה לה'.¹ וידוע הדיוק בזה,² דלכאורה, כיון שצריכים ליתן רק מחצית השקל, מה נוגע כאן ענינו של שקל שלם (עשרים גרה השקל), והול"ל זה יתנו עשר גרה. וביותר אינו מובן סדר הכתובים, שבתחילה נאמר שצריך ליתן מחצית השקל, ואח"כ מפרש הסכום של שקל שלם, ואח"כ חוזר וכופל שצריך ליתן מחצית השקל. ונקודת הביאור בזה,³ שכללות ענין העבודה מלמטה למעלה הוא במספר עשר, דהיינו שהעבודה היא בעשר כחות הנפש. ומזה מובן שגם ההמשכה מלמעלה (כולל גם הסיוע והנתינת כח לעבודה בעשר כחות הנפש) הוא ג"כ במספר עשר. ומב' ענינים אלו שבמספר עשר נעשה שקל הקודש, שהוא עשרים גרה. וכיון שהעיקר הוא ענין העבודה מלמטה למעלה, ועד שעי"ז נעשית גם ההמשכה מלמעלה, לכן נאמר תחילה זה יתנו גו' מחצית השקל, שזהו כללות ענין העבודה מלמטה למעלה, ואח"כ נתפרש גם ענין ההמשכה מלמעלה כו'.

ב) **ויובן** כל זה ע"פ מאמר אדמו"ר הזקן⁴ ובתוספת ביאור במאמר אדמו"ר האמצעי⁵ על הפסוק⁶ ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, דיש לדקדק למה נאמר אשר תשים לפניהם, ולא נאמר בלשון הרגיל אשר תשים להם. וגם צריך להבין מהו דיוק הלשון תשים דוקא?⁷ ומבאר, שמ"ש לפניהם דוקא קאי על בחי' הפנים דכנס"י, והיינו, שהפירוש דלפניהם הוא לפנימיותם.⁸ ויש להוסיף בזה, דכיון שפרשת משפטים נאמרה תיכף לאחרי מ"ת,⁹ והענין דמ"ת הוא גילוי הפנימיות

(5) ד"ה זה תקפ"ו — נדפס בתו"ח

פרשתנו רפ"ו, ד ואילך.

(6) ריש פרשתנו (כא, א).

(7) ראה תו"א פרשתנו ער, ד.

(8) ראה תו"א שם עה, ג ואילך.

(9) ראה פרש"י ריש פרשתנו.

(1) ר"פ תשא (ל, יג).

(2) רד"ה כי תשא עטר"ת (סה"מ עטר"ת

ע' רסד).

(3) ראה סה"מ שם ע' רעח.

(4) ד"ה ואלה המשפטים תקס"ב (נדפס

לאח"ז בסה"מ תקס"ב ע' קנג ואילך).

דלמעלה בהפנימיות דבנ"י¹⁰, כמ"ש¹¹ פנים בפנים דיבר הוי' עמכם, לכן מדגיש הכתוב ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, היינו, שגם לאחר מ"ת צריך להיות ההמשכה בפנימיות דוקא.

וממשיך בהמאמר, שלהבין זה יש להקדים תחילה ענין האבות שהן הן המרכבה¹², והם הנקראים בשם אבות, כמארז"ל¹³ אין קורין אבות אלא לשלשה, והיינו, שבחי' האבות היא ירושה לבניהם אחריהם בכל דור ודור, שהם מורישים את עניני עבודתם לכאו"א מישראל, שלכן יש בכאו"א מישראל מג' המדריגות של האבות, ועד שאמרו חז"ל¹⁴ שכאו"א מישראל יכול לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב. משא"כ מדריגת השבטים, ראובן שמעון וכו', הרי יש לך אדם שאין בו כלל בחי' ומדריגות אלו, כי אם מדריגת האבות דוקא¹⁵. אך צריך להבין, למה אין בכאו"א מישראל גם מדריגת השבטים, דלכאורה, כיון שמדריגת האבות היא למעלה ממדריגת השבטים, הרי אם ביכולת כאו"א מישראל להגיע למדריגת האבות, בודאי ביכולתו להגיע למדריגת השבטים, דיש בכלל מאתיים מנה¹⁶. אמנם, הענין הוא, דאע"פ שהשבטים הם למטה במדריגה מן האבות, מ"מ, יש בהם יתרון מעלה על האבות, עד שאין כל אדם זוכה למדריגתן. וראי' לדבר, ממ"ש¹⁷ למה תתענו ה' מדרכיך תקשיח לבנו מיראתך שוב למען עבדיך שבטי נחלתך, דהנה, דרכיך היינו דרך ה' דאברהם באהבה, ויראתך היינו יראה ופחד דיצחק, ועז"נ שגם כאשר תתענו ה' מדרכיך תקשיח לבנו מיראתך, היינו, שלא די במדריגות האבות, מ"מ, שוב למען עבדיך שבטי נחלתך, שהו"ע השבטים, שמזה מוכח שיש כח גדול יותר בשבטים מן האבות שישוב ויתגלה לכנס"י בעבורם דוקא. וכללות הענין בזה, שהאבות הן הן המרכבה, היינו, בבחי' פני ארי' ופני שור ופני נשר¹⁸, פני ארי' אל הימין¹⁸, בחי' החסד, הו"ע האהבה דאברהם, פני שור מהשמאל¹⁸, בחי' הגבורה, הו"ע הפחד והיראה דיצחק, ופני נשר, קו האמצעי, בחי' תפארת¹⁹, שהו"ע הרחמים (כידוע שנשר הוא רחמני²⁰), הוא מדתו של יעקב (שכולל

10 ראה לקו"ת ר"פ ראה. סה"מ עטר"ת
 ע' תקפ. ע' תקפח ואילך.
 11 ואתחנן ה', ד.
 12 ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.
 13 ברכות טז, ב.
 14 תנא דבי אליהו רבה פכ"ה.
 15 ראה גם תו"א ר"פ וראו.
 16 ב"ק עד, א.
 17 ישעי' סג, יז.
 18 יחזקאל א, י.
 19 ראה אוה"ת האזינו ע' א'תרפה.
 20 ראה ירושלמי פאה פ"א ה"א. זח"ב פ, ב.

גם חסד וגבורה דאברהם ויצחק, כמ"ש²¹ אלקי אבי אלקי אברהם ופחד יצחק הי' לי). אמנם, בחי' פני אדם, שכולל כולם²², ומקבל מבחי' פני אדם העליון שעל הכסא, זהו דוקא ביי"ב השבטים, שהם ד' דגלים שכוללים בד' אותיות שם הוי'. וע"ד הענין דק"ש, שיש בו ג' האהבות דבכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך²³, שהם ג' המדריגות דהאבות שהן המרכבה דפני שור פני ארי' ופני נשר, ומ"מ, עדיין אין זה בחי' פני אדם, שנעשה לאחר התפלה, ע"י לימוד התורה דוקא (כדלקמן ס"ה).

ג) וביאור ענין ג' האהבות דבכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, שהם ג' המדריגות דהאבות שהן המרכבה דפני שור פני ארי' ופני נשר. דהנה, סדר העבודה הוא מן הקל אל הכבד, והיינו, שהתחלת העבודה היא באופן דבכל לבבך, ואח"כ באים לאופן העבודה דבכל נפשך, ועד שבאים לשלימות העבודה באופן דבכל מאדך, שהו"ע עושין רצונו של מקום²⁴. והענין בזה, שהתחלת העבודה היא באופן דבכל לבבך, כמארז"ל²⁵ בשני יצריך, והיינו, שאף שהיצה"ר מצד עצמו מתאוה לעניני עוה"ז כו', מ"מ, מהפכו לאהבה את ה'. אמנם, אף שיש מעלה בהפיכת הרצון הזר דנה"ב להיות לה' לבדו, והיינו, מצד מעלת שרש נה"ב בבחי' התהו שקדם לתיקון, כמ"ש²⁶ ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבנ"י, ולכן נקרא עשו בנה הגדול²⁷, וכידוע גם בענין בגדי עשו החמודות גו'²⁸, מ"מ, הרי זה רק כמו רחוק שנעשה קרוב, כמו גר שנתגייר, שתחילה הי' במעמד ומצב שעליו נאמר²⁹ ואת עשו שנאתי, ואח"כ נתהפך כו', ואין לזה ערך לקירוב ואהבת הבן להאב והאב להבן, שדוגמתה היא האהבה דבכל נפשך, שזוהי האהבה דנפש האלקית, שהיא חלק אלקה ממעל ממש³⁰. והנה, ב' האהבות דבכל לבבך ובכל נפשך הם ב' האהבות דאברהם (פני ארי') ויצחק (פני שור), והיינו, שהאהבה דבכל לבבך בשני יצריך נעשית ע"י רשפי אש דקדושה דפחד יצחק (היינו שירא להיות נפרד כו'), שע"ז נהפך חום האש הזר שבנה"ב להיות רק לה'

26) וישלח לו, לא. וראה לקוטי תורה

להאריז"ל עה"פ.

27) תולדות כז, טו. וראה תו"א בשלח סא,

ב.

28) תולדות שם. וראה אוה"ת בשלח ח"ז

ע' ב'תרנט.

29) מלאכי א, ג.

30) תניא רפ"ב.

21) ויצא לא, מב.

22) זהר ח"ב שם. ח"ג קיח, ב.

23) ואתחנן ו, ה.

24) ראה ברכות לה, ב ובחדא"ג מהרש"א

שם. אור תורה להרב המגיד פ' עקב סקס"ו.

לקו"ת שלח מב, ג. ובכ"מ.

25) ברכות נד, א (במשנה).

לבדו, והאהבה דבכל נפשך היא בחי' אהבה דאברהם, שהיא כמו האהבה דנפש האלקית מצד עצמה. אמנם, ב' אהבות אלו הם בהגבלה, דכיון שבאים ע"י ההתבוננות, הרי הם בהגבלה לפי ערך ההתבוננות. ולמעלה מהם היא האהבה דבכל מאדך, שהיא אהבה רבה בלתי מוגבלת במוח ולב כלל, ובאה ע"י התעוררות רחמים רבים על נשמתו שירדה ונתלבשה בגופו, מאיגרא רמה לבירא עמיקתא³¹, ועד שגם עבודתו באהבה אינה כדבעי כו', וע"י התעוררות רחמים רבים נעשית היציאה מההגבלה כו'. וזוהי מדת יעקב בהתעוררות רחמים רבים, בחי' פני נשר, שע"י ההמשכה היא בבחי' בלי גבול, נחלה בלי מצרים³².

(ד) **והנה** לנגד ג' מדריגות האבות שהן המרכבה, פני שור פני ארי' ופני נשר, שהם ג' האהבות דבכל לבכך בכל נפשך ובכל מאדך, אומרים המלאכים ג' פעמים קדוש קדוש קדוש הוי' צבאות³³. והענין בזה, דהנה, קדוש הוא לשון הבלדה³⁴, ומ"מ, בתיבת קדוש יש גם אות ו' המורה על ההמשכה³⁵, דאף שאינו אלא קו דק, מ"מ, הרי זה ענין של המשכה. והיינו, שההמשכה להמקבל היא באופן של צמצום, שלכן גם לאחר ההמשכה נשאר עיקר הענין בבחי' מקיף על המקבל, ומובדל ממנו. ובזה גופא ישנם ג' מיני צמצומים, שהו"ע ג"פ קדוש. ויובן ע"פ משל מאדם התחתון, שקודם התגלות אותיות המחשבה צ"ל תחילה התעוררות התשוקה בלב (שנקראת לפעמים בשם רעותא דלבא³⁶), ומהתשוקה שבלב נמשך אח"כ למוח, לחשוב ולהרהר באותיות המחשבה בהענין שחושק ומתאוה בלבו (כמובא גם בתניא³⁷), והיינו, שנמשך מפנימיות הבל הלב לאותיות המחשבה, שהו"ע קלא פנימא דלא אשתמע³⁸ (בדוגמת קול הדיבור שנמשך מחיצוניות הבל הלב). אמנם, ההמשכה מהתשוקה שבלב לאותיות המחשבה שבמוח היא ע"י צמצום, והיינו לפי שהתשוקה שבלב היא כח רוחני בלתי מוגבל, ואינה יכולה להתלבש באותיות המחשבה, אלא ע"י צמצום. ולאחרי צמצום התשוקה שבלב שתוכל לבוא ולהתלבש באותיות המחשבה, ישנו צמצום הב', והו"ע צמצום אותיות המחשבה לבוא לחיצוניות הבל הלב שממנו יומשך הדיבור, שהרי מה שהאדם חושב הוא מדבר, ובשעה שמדבר כבר ירדה המחשבה מהמוח לחיצוניות הבל

(35) תניא אגה"ת פ"ד (צד, ב). ובכ"מ.

(36) ראה זח"א ק, א.

(37) פ"כ.

(38) ראה זח"א נ, ב. רי, א.

(31) לשון הש"ס — חגיגה ה, ב.

(32) ישע"י נח, יד. שבת קיח, סע"א.

(33) ישע"י ו, ג.

(34) ראה תניא פמ"ו.

הלב, ע"י הקנה. וצמצום הג' הוא מה שנמשך מחיצוניות הבל הלב לקול ודיבור גשמי, הנקרא קלא דאשתמע, שהוא מורכב מבחי' אמ"ר גשמיים³⁹, ונמשך מבחי' אמ"ר רוחניים שבחיצוניות הבל הלב. והנמשל מזה יובן למעלה בבחי' אדם העליון, שיש בו ג' צמצומים, שהם ג"פ קדוש, שעל ידם נמשך להיות הוי' צבאות, היינו, להוות את כל ריבוי הצבאות העליונים (אות הוא בצבא דילי⁴⁰), ע"י אותיות הדיבור, כמ"ש⁴¹ בדבר הוי' שמים נעשו, שהם האותיות דעשרה מאמרות, וצירופי האותיות או חילופיהן ותמורותיהן, חילופים דחילופים ותמורות דתמורות כו'⁴², שבשביל זה צריך להיות תחילה צמצום הא' שיומשך מפנימיות הלב דאדם העליון לבוא באותיות המחשבה, ואח"כ צמצום הב', שהוא ירדת אור המחשבה לבוא לחיצוניות הבל הלב, ועד לצמצום הג', שיומשך מחיצוניות הבל הלב לקול ודיבור העליון להיות מזה התהוות כל העולמות.

אך דוקא ע"י הצמצום דקדוש הג' להיות נמשך בקול ודיבור, נעשה עילוי גדול יותר גם לגבי קדוש הא'. ויובן בהקדם מאמר רז"ל⁴³ שלש משמרות הוי' הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארי, שנאמר⁴⁴ ה' ממרום ישאג גו' שאוג ישאג גו'. והענין בזה, דהנה, לילה מורה על החושך וההעלם והסתר דבחי' המלכות (כנסת ישראל⁴⁵) כפי שיורדת מאצילות לבי"ע (ע"י מסך ופרסא כו') כדי לברר בירורים, כמ"ש⁴⁶ ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה גו', ומצד זה נעשה ענין השאגה, דהיינו התשוקה והרצוא לעלות למעלה, כמאמר⁴⁷ דנהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך כו'. וזהו שלש משמרות הוי' הלילה, שהם ג' הצמצומים שעל ידם היא הירידה למטה יותר, ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארי, שזהו"ע התשוקה והרצוא לעלות למעלה. וזהו גם דיוק הלשון משמר, שהוא כמו בית האסורים שנקרא משמר⁴⁸, ע"ש ששומרים שם האסורים, שזה מורה על גודל הירידה למטה

39) ראה זח"ב קפד, ב.

40) ראה חגיגה טז, רע"א (כגירסת העין יעקב). חדא"ג מהרש"א שם. לקו"ת נשא כה, ד. שלח מז, א. האזינו עד, ג ואילך. שה"ש כא, ב. תורת חיים בא קיד, ד. אוה"ת בא ע' שכת. סה"מ פר"ת ע' רמו ואילך. ד"ה באתי לגני תש"מ פ"ה (תו"מ סה"מ שבט ס"ע שצט ואילך. תו"מ סה"מ באתי לגני ח"א ע' שסב ואילך).

41) תהלים לג, ו.

42) ראה תניא שעהוה"א פ"א.

43) ברכות ג, א.

44) ירמ' כה, ל.

45) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) ערך כנסת ישראל.

46) משלי לא, טו.

47) ראה זהר ח"ב רנו, ב. קמ, רע"א. ח"א

קעח, ב. עז, ב. פו, ב.

48) מקץ מב, יז. — בענין זה נזכר גם

הפסוק "מכל משמר נצור לבך" (משלי ד, כג).

עד שהיא בדוגמת בית האסורים, ומצד זה נעשית השאגה כו'. ומזה מובן שכלל שיהי' הצמצום והירידה למטה יותר, אזי תהי' גם השאגה (שהיא התשוקה לעלות למעלה) בתוקף גדול יותר. ושאגה זו פועלת שתהי' היציאה מהגבלה והצמצום, גם מהצמצום הא' (קדוש הא') שעל ידו נמשך מהתשוקה שבלב לאותיות המחשבה, שזהו מ"ש⁴⁹ שאגתי מנהמת לבי, היינו, שהשאגה היא בנקודת פנימית הלב הנקראת רעותא דלבא, שהיא למעלה לא רק מבחי' הקול ודיבור, קלא דאשתמע, אלא למעלה גם מהקלא פנימאה דלא אשתמע, שהו"ע אותיות המחשבה, ועד ששרשה ברצון הפשוט שלמעלה גם מבחי' חכמה סתימאה.

ומ"ש ושואג כארי, ובלשון הכתוב⁵⁰ כארי' ישאג (ארי' דייקא), אין זה רק בחי' פני ארי' אל הימין, שהו"ע האהבה דבכל נפשך (כנ"ל ס"ג), אלא קאי על האהבה דבכל מאדך, כידוע שבענין החסד (קו הימין) אית חסד ואית חסד⁵¹, אית חסד דסדר השתלשלות ואית חסד שלמעלה מסדר השתלשלות, והם ב' המדרגות דנוצר חסד⁵² ורב חסד⁵³, דנוצר הוא אותיות צנור⁵⁴, שזהו שהחסד נמשך רק ע"י צנור כו', ולמעלה מזה הו"ע רב חסד, שזהו החסד שלמעלה מהגבלה, והו"ע אהבה רבה דבכל מאדך. וזהו"ע ארי' אותיות ארי'⁵⁵, היינו, שהתפעלות הלב אינה רק מצד ההשגה שבאה בהתיישבות בכלי המוח והלב, אלא מצד ענין הראי' נוכמ"ש⁵⁶ וידעת היום והשבות אל לבבך, היינו, שמבחי' הדעת וההשגה שבמוח ישוב ללב, ועד לבחי' הראי' שבלב⁵⁷], שאז שאוג ישאג מנהמת לבו, לפי שהתפעלות היא באופן שלא יוכל להתיישב בכלי המוח והלב. וזהו גם הענין דפני נשר שנמשך ע"י התעוררות רחמים רבים (כנ"ל ס"ג), שעיי"ז נמשך מבחי' שלמעלה ממדידה והגבלה, ועז"נ⁵⁸ כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף, ולפעמים הרי זה באופן דישאהו על אברתו, והיינו, שהנשר הוא רחמני על בניו, וכאשר ירא מן טורפים ומזיקים אזי על גוזליו ירחף, וכאשר ירא מן החץ שזורקים מלמטה, אזי נושאם למעלה על כנפיו, שזהו מצד גודל האהבה רבה שלמעלה מהגבלה, שהו"ע בכל מאדך.

פ' תולדות ופ' תשא. פ"ח שער הסליחות פ"ח.
 תו"א יתרו ט, ב. וראה אג"ק ח"ב ע' קיט.
 55) ראה תיקוני זהר ת"ע (קכב, א).
 56) ואתחנן ד, לט.
 57) ראה זח"ב קטז, ב.
 58) האוינו לב, יא ובפרש"י.

49) תהלים לח, ט.
 50) הושע יא, י.
 51) ראה זח"ג קמ, ב.
 52) תשא לד, ז.
 53) שם, ו.
 54) לקוטי תורה וספר הליקוטים הארז"ל

ה) **אמנם** כל זה הוא מדריגת האבות שהם המרכבה, בבחי' פני שור ופני ארי' ופני נשר, שזהו בבחי' המדות בלבד. ועז"נ למה תתענו ה' מדרכיך תקשיח לבנו מיראתך (שאם לא די במעלת האבות אזי) שוב למען עבדיך שבטי נחלתך, היינו, שיש מעלה במדריגת השבטים לגבי מדריגת האבות, וכמ"ש⁵⁹ ששם עלו שבטים שבטי י"ה, היינו, שכאשר השבטים הם בעלי' (עלו שבטים) הרי הם בבחי' י"ה, שזהו בחו"ב דאצילות, בחי' המוחין, למעלה מהאבות שהם בבחי' חג"ת, בחי' המדות. וענינו בעבודה, שכללות העבודה בבחי' המדות, שהו"ע האהבה דבכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, היא באופן שנרגשת בזה מציאות עצמו, בבחי' יש מי שאוהב⁶⁰, ועד שאפילו האהבה דבכל מאדך שהיא באופן של ביטול, הרי זה באופן שמרגיש בעצמו בחי' הביטול, וכמו ופלגשו ושמה ראומה⁶¹, ראו מ"ה, היינו, ראו שאני בטל⁶². אך שלימות העבודה הו"ע לימוד התורה, שזהו שלאחרי ג' האהבות דבכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, נאמר⁶³ והיו הדברים האלה גו' ודברת בם, שהו"ע המוחין שלמעלה מהעולמות, כמארז"ל⁶⁴ אלפיים שנה קדמה תורה לעולם, ועי"ז מגיעים בבחי' פני אדם, שלמעלה מפני שור פני ארי' ופני נשר שבמרכבה. וענין זה נמשך ע"י משה רבינו, שענינו תכלית הביטול, כמ"ש⁶⁵ ונחנו מ"ה, ולכן על ידו נמשך הביטול שע"י לימוד התורה גם למטה.

ו) **וזהו** ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, לפניהם דייקא, דקאי על בחי' פני אדם, והיינו, שלאחרי העבודה בג' המדריגות דבחי' פני שור פני ארי' ופני נשר שבמרכבה, שהו"ע המדות, שזוהי מדריגת האבות, באים לבחי' פני אדם, שזהו"ע המוחין, ועד שע"י האתעדל"ת דבחי' אדם תתאה, באים לבחי' אדם העליון שעל הכסא, ובאופן שמתאחדים יחד, היינו, שלא זו בלבד שיהי' יחודא תתאה בפני עצמו ויחודא עילאה בפני עצמו, אלא באופן שיתאחדו יחדיו. וענין זה נעשה ע"י המשפטים, שהו"ע ההלכות, כמ"ש⁶⁶ כמשפט הראשון, ותרגם כהלכתא קדמייתא. ובפרטיות יותר, הנה ענין ההלכות הוא מלשון הילוך, ומורה על ב' מיני הילוך, הילוך העליון לגבי התחתון מלמעלה למטה, והילוך

59) תהלים קכב, ד.

60) ראה תו"א וראו נו, א. יתרו טז, ג.

ויקהל קיד, ד. מג"א קכג, א. לקו"ת תזריע כ,

ג.

61) וירא כב, כד.

62) ראה לקו"ת תזריע כג, ד. בהר מג, א.

סה"מ עטר"ת ע' צב. ע' תקנט. ועוד.

63) ואתחנן ו, ר"ז.

64) ראה מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"ח, ב.

תנחומא וישב ד. ושי"ג. זח"ב מט, א.

65) בשלח טז, ז. ח.

66) וישב מ, יג.

התחתון לגבי העליון מלמטה למעלה. והם ב' אופנים בהתאחדות דיחור"ע ויחור"ת (כנ"ל), המשכת יחור"ע ביחור"ת, והעלאת יחור"ת ליחור"ע.

וזהו גם מ"ש זה יתנו גו' מחצית השקל גו' עשרים גרה השקל וגו', כמשנת"ל שנתנית מחצית השקל הוא כללות ענין העבודה דהעלאת עשר כחות הנפש מלמטה למעלה, ונוסף לזה יש גם ההמשכה מלמעלה, שבזה נכלל גם הסיוע והנתינת כח מלמעלה כו'. והיינו, שגם בענין זה ישנם ב' האופנים דהעלאה מלמטה למעלה והמשכה מלמעלה למטה⁶⁷.

(67) ע"כ נמצא בהרשימה שתח"י (המור"ל).